

TOEKOMSTVISIE & ONDERWIJSHUISVESTING

Gemeente Hattem | september '17

INHOUD

1.	INLEIDING	3
2.	DE CONTEXT	4
2.1.	Ontwikkelingen	4
2.2.	Situatie Hattem	6
2.3.	Conclusie Hattem	10
3.	VERANTWOORDELIJKHEDEN	11
4.	DE ONDERWIJSVISIE	13
4.1.	Ambitie & beleidslijnen	13
4.2.	Primair onderwijs	14
4.3.	Voortgezet onderwijs	15
4.4.	Gemeenschappelijke visie	16
5.	DE HUISVESTINGSVISIE	20
5.1.	Randvoorwaarden	20
5.2.	Clustering op 3 locaties	20
6.	FINANCIERING	24
7.	ACTIEPLAN	27
7.1.	Besluitvorming schoolbesturen en gemeente	27

7.2.	Huisvesting Zaaier/Heemstraschool	27
7.3.	Spreadingsplan	28
7.4.	Ontwikkeling kindcentra	29

BIJLAGEN 31

1. HATTEMSE ONDERWIJSHUISVESTING 32

1. INLEIDING

De ambitie van de gemeente om samen met schoolbesturen en andere maatschappelijke partners een visie voor het onderwijs, dan wel voor het opgroeien van kinderen in de leeftijd van 0 – 12 jaar, op te stellen en deze te vertalen in een toekomstbestendig huisvestingsplan, zoals verwoord in de Maatschappelijke Visie 2013-2025, heeft geresulteerd in deze notitie. De inhoudelijke ambities van de gemeente en het onderwijsveld zijn vertaald naar een onderwijshuisvestingsplan. De gemeente kan naar aanleiding hiervan, samen met de schoolbesturen en andere maatschappelijke partners, een strategisch en toekomstgericht inhoudelijk beleid en onderwijshuisvestingsbeleid voeren om het onderwijs (en de kinderopvang) en de onderwijshuisvesting in Hattem op een passend niveau te krijgen, zodat de ambities ook ruimtelijk worden gefaciliteerd.

De hoofdlijn van de ambitie is te komen tot sterke onderwijsvoorzieningen in Hattem zodat alle leerlingen een passend en thuisnabij onderwijstraject kunnen volgen. Deze sterke voorzieningen komen tot stand door ruimtelijk scholen te gaan clusteren in gezamenlijke huisvesting waardoor er drie clusters van scholen ontstaan. De clusters van steeds twee basisscholen geven gezamenlijk invulling aan de vorming van een kindcentrum, waarbij er ook relaties zijn gelegd met de voorschoolse periode (peuter- en kinderopvang). Dit vindt plaats vanuit handhaving van de huidige pluriformiteit in het Hattems basisonderwijs.

In deze notitie wordt verder ingegaan op deze ambitie. De volgende onderwerpen worden behandeld:

- Context: huidige ontwikkelingen, de situatie in Hattem en de conclusie voor Hattem (2);
- Verantwoordelijkheden tussen gemeente en schoolbesturen (3);
- Onderwijsvisie: toelichting op de meerwaarde op de school-, cluster-, wijkniveaus, evenals de meerwaarde voor Hattem en de visie op voortgezet onderwijs in Hattem (4);
- Huisvestingsvisie (5);
- Financiering (6).
- Actieplan (7).

In de bijlagen zijn overzichten bijgevoegd van:

- Een overzicht van de leden van de projectgroep;
- Een gedetailleerdere omschrijving van de onderwijshuisvesting in Hattem.

2. DE CONTEXT

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van ontwikkelingen in het onderwijs (2.1). Dit wordt gevolgd door een schets van de onderwijssituatie in Hattem (2.2). Aan de hand van de ontwikkelingen en de huidige en toekomstige onderwijssituatie wordt een conclusie getrokken voor gemeente Hattem (2.3).

2.1. ONTWIKKELINGEN

Er is een aantal ontwikkelingen gaande in Nederland dat van invloed is op onderwijs en onderwijshuisvesting. Voorbeelden zijn de transitie van jeugdzorg, passend onderwijs, de ontwikkeling van integrale kindcentra en de doordecentralisatie van onderhoudstaken. Ook krimp is een ontwikkeling met invloed op het onderwijs. Achtereenvolgens wordt op een aantal ontwikkelingen ingegaan.

- *Passend onderwijs*

Sinds schooljaar 2014/2015 is de wet Passend Onderwijs in werking getreden. Met de invoering hebben schoolbesturen de plicht om een passende onderwijsplek aan te bieden aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Als de school dit zelf niet kan leveren, moet de school binnen het samenwerkingsverband het kind een zo goed mogelijke plek op een andere school aanbieden. De intentie van de Wet passend onderwijs is dat meer kinderen instromen in het reguliere onderwijs in plaats van in het speciaal onderwijs.

- *Integrale kindcentra*

Samenwerking tussen kinderopvang (kinderdagopvang en peuteropvang) en het basisonderwijs is niet meer weg te denken uit de samenleving. Op zowel lokaal als landelijk niveau wordt er gestreefd naar een betere samenhang en afstemming tussen onderwijs, peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en voor- en vroegschoolse educatie. Om deze afstemming en samenhang te bereiken worden er steeds meer (integrale) kindcentra gerealiseerd waarin in elk geval basisonderwijs en kinderopvang onderdeel van uitmaken. De ambitie van een IKC is om één pedagogische en educatieve omgeving te realiseren voor kinderen van 0 tot 12 jaar, waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien doordat sprake is van doorgaande leer- en ontwikkelingslijnen. Binnen een IKC wordt door betrokkenen samengewerkt op zowel inhoud als organisatie. Dit is mogelijk met behoud van onderwijskundige identiteit en denominatie. De wetgeving kent nog beperkingen waardoor er nog geen sprake is van verregaande integratie van verschillende functies voor onderwijs, opvang en aanvullende functies. Ook in gemeente Hattem hebben de scholen aangegeven de ontwikkeling naar kindcentra te ondersteunen.

Recent onderzoek laat ook zien dat IKC's en doorgaande leerlijnen positieve effecten hebben op de continuïteit van het leven van kinderen. Naar verwachting neemt het aantal IKC's de komende jaren toe.

- *Decentralisatie jeugdzorg*

Sinds 2015 is de gemeente ook verantwoordelijk voor de jeugdzorg. Afstemming van het onderwijsbeleid en het jeugdbeleid is van groot belang om zorg te dragen voor een goede voorzieningenstructuur en samenwerking tussen verschillende partijen die bezig zijn met jeugd. Hierin is preventie het uitgangspunt. De school vormt hierin een belangrijke schakel.

De transitie van de jeugdzorg en de invoering van passend onderwijs hebben een nauwe relatie met elkaar. In het kader van preventie is het van groot belang dat sprake is van kwalitatief goede onderwijsvoorzieningen. Dit is zowel van belang voor passend onderwijs als het preventief jeugdbeleid.

- *Doordecentralisatie onderhoud en functionele aanpassingen*

Sinds de decentralisatie van onderwijshuisvesting in 1997, waarbij verantwoordelijkheden van het Rijk naar de lokale overheden gingen, was de gemeente verantwoordelijk voor nieuwbouw, vervangende nieuwbouw, uitbreiding, aanpassingen en een aantal onderhoudstaken. Daarnaast was de gemeente verantwoordelijk voor (de financiering van) lang-cyclische werkzaamheden aan de buitenzijde van de schoolgebouwen en waren de schoolbesturen verantwoordelijk voor het onderhoud aan de binnenzijde van schoolgebouwen. Sinds januari 2015 is de zorgplicht van het onderhoud echter door gedecentraliseerd naar de schoolbesturen.

Nu zijn schoolbesturen verantwoordelijk voor het totale onderhoud van de onderwijsgebouwen (zoals dit al aan de orde was in het voortgezet onderwijs sinds 1 januari 2005). Het doorschuiven van deze taken naar scholen en schoolbesturen doet een groot appèl op het beleidsvoerend vermogen van de schoolbesturen (in dit geval het ‘vastgoedbeleid’ van een schoolbestuur). Het

is van belang dat sprake is van kwalitatieve goede onderwijshuisvesting die door de schoolbesturen binnen de financiële kaders in stand kan worden gehouden.

Als het gebruik van een schoolgebouw eindigt, vervalt het gebouw aan de gemeente. Hierdoor blijft de gemeente belang houden bij een goed onderhouden gebouwenbestand en zal de bouwkundige staat van schoolgebouwen altijd onderdeel van gesprek tussen schoolbesturen en gemeente blijven.

- *Krimp*

Krimp (voortkomend uit zowel vergrijzing als ontgroening) leidt tot een dalend leerlingenaantal in het Nederlandse onderwijs. Per regio en plaats verschilt de mate waarin krimp leerlingenaantallen beïnvloedt, maar een daling van leerlingenaantal heeft vrijwel altijd gevolgen voor het onderwijs. Deze gevolgen hebben betrekking op zaken als de inhoud en de organisatie van onderwijs, maar ook op huisvesting.

De vergoeding voor huisvesting is namelijk gebaseerd op het aantal leerlingen. Wanneer een school minder leerlingen heeft, betekent dit dat er ook minder inkomsten zijn. Een vermindering van het aantal leerlingen leidt echter niet meteen tot minder kosten. Het schoolgebouw moet immers verwarmd en schoongemaakt worden. Dit verschijnsel heet *kostenremanentie* en maakt dat krimpende scholen hogere kosten per leerling hebben. Schoolbesturen zijn zelf verantwoordelijk voor kostenremanentie. Zij dragen immers de financiële verantwoordelijkheid en dienen dit met eigen middelen op te vangen. Dit betekent dat schoolbesturen moeten anticiperen op de ontwikkelingen van

het aantal leerlingen. Voorkomen moet worden dat er te veel middelen naar de huisvesting gaan in plaats van het onderwijs zelf.

- **Vraag om kwaliteit**

Tot slot neemt de interne en externe druk op scholen om de onderwijskwaliteit en het onderwijsrendement te vergroten toe. Scholen worden steeds nadrukkelijker door de Inspectie van het Onderwijs beoordeeld op de onderwijsprestaties, maar ook ouders stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit van het onderwijs. Vanuit deze 'druk' is er aanleiding om kindfuncties inhoudelijk en programmatisch te koppelen aan de basisscholen zodat er sprake is van ononderbroken ontwikkelingsmogelijkheden en er vroegtijdig ingegrepen kan worden wanneer dat nodig is.

2.2. SITUATIE HATTEM

In de gemeente Hattem zijn zes basisscholen met verschillende denominaties (een katholieke, een gereformeerde, twee protestant christelijke en twee openbare basisscholen). Daarnaast was er tot de zomer van 2015 een school voor voortgezet onderwijs, maar vanwege een dalende hoeveelheid leerlingen is deze school gesloten.

In deze paragraaf wordt ingegaan op:

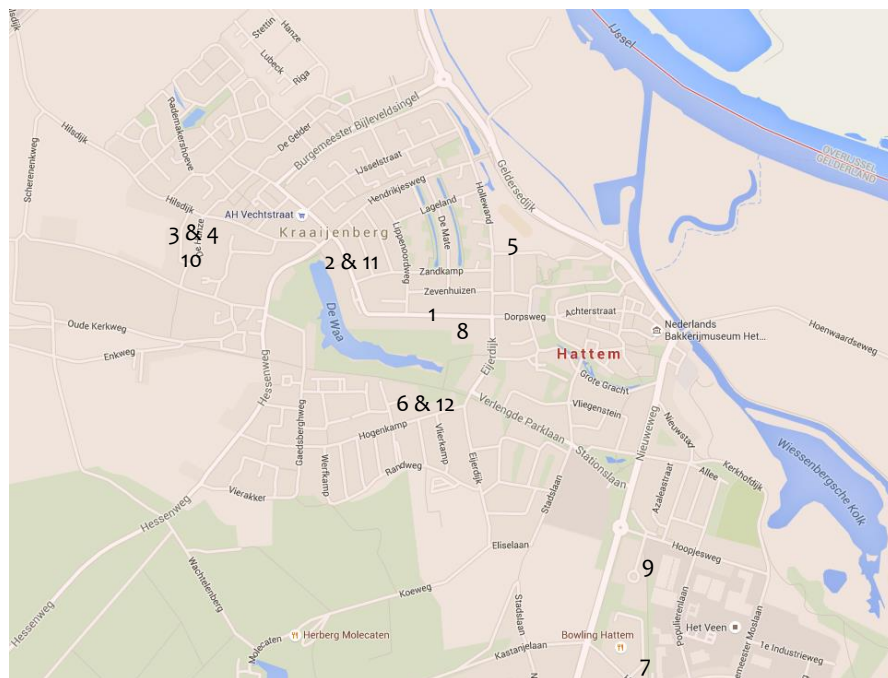
- Primair onderwijs in Hattem;
- Onderwijshuisvesting in Hattem;
- Voortgezet onderwijs in Hattem;
- De leerlingenontwikkeling (prognoses);
- De capaciteit en bijbehorende ruimtebehoefte.

- **Primair onderwijs Hattem**

De zes scholen in Hattem hebben allen een eigen onderwijskundig profiel. Tussen de scholen vindt regelmatig overleg plaats en op onderdelen wordt reeds samengewerkt. Sportdagen, schoolzwemmen en dagen als Koningsdag worden Hattem breed geregeld. Inhoudelijke samenwerking is er op het gebied van onder andere een zogeheten 'topklas' met leerlingen die zoeken naar extra uitdaging, Interne Begeleiders die regelmatig samen zitten, het Hattems overdrachtsformulier (*ter bevordering van een warme overdracht van peuterspeelzaal naar basisonderwijs*) en projecten zoals weerbaarheidstrainingen en Gezonde School. In die zin is op onderdelen reeds sprake van samenhang en afstemming.

In Hattem is in 2015 en 2016 door een aantal scholen een continurooster ingevoerd en een aantal scholen zit in de voorbereidende fase van de overgang naar een continurooster. Naast samenwerking tussen directeuren wordt er ook door een aantal besturen samengewerkt (bijvoorbeeld door Florion en Cambium bij het opzetten van bid- en dankdagen). Er is sprake van een klik tussen de scholen op directieniveau en de schaal van Hattem vormt een goede basis om onderwijskundig en organisatorisch verdere stappen in de samenwerking te zetten.

Spreiding primair onderwijs en kinderopvang

1. Het Palet	7. BSO Bij Lotte
2. De Zaaier	8. Partou (KDV, PSZ, BSO)
3. Jan Jaspers	9. KOM (KDV, PSZ)
4. De Vlonder	10. BSO De Meenthe, Doornij
5. Van Heemstra	11. BSO De Zaaier (CKO De Herberg)
6. Sint Andreas	12. BSO St. Andreas (Bij Lotte)

- Onderwijshuisvesting in Hattem

Hattem heeft een relatief oud gebouwenbestand voor de schoollocaties van het primair onderwijs. Op twee scholen na (De Vlonder en Jan Jaspersschool) zijn de scholen meer dan 40 jaar oud. Alle scholen behoeven onderhoud om te

komen tot een kwaliteit welke passend is bij de huidige onderwijskundige en technische normen en/of duurzaamheidseisen. De vraag wordt actueler in hoeverre er geïnvesteerd moet worden in steeds ouder wordende gebouwen, of dat nieuwbouw wenselijk is. Maar ook om te komen tot een gebouw passend bij de huidige onderwijsvisies. Een gedetailleerdere omschrijving van de verschillende locaties is toegevoegd als bijlage.

Tabel 1 - Overzicht huisvesting primair onderwijs Hattem

	M ² BVO*	Leerlingen 2016	Gebouw
Het Palet	1.841	243	- 'Optimale ruimte', soms ervaren als massaal
De Zaaier	1.514	148	- Oud, maar lekker ruim
De Vlonder	1.303	130	- Rustige uitstraling - Wens: flexibel in te zetten ruimtes
Jan Jaspers	1.401	199	- Vernieuwd groen speelplein - Wens: meer ateliers
Van Heemstra	1.410	281	- Oud, veel niet-functionele ruimte - Midden in het centrum biedt voordelen - Wens: groener plein
Sint Andreas	900	100	- Verouderd, intern bezig met inrichting - Wens: aula

* BVO staat voor Bruto Vloer Oppervlak en omvat alle vierkante meters die nodig zijn om een gebouw te realiseren. Het gaat om de vierkante meters voor de functionele ruimten, maar ook de ruimten voor verkeerscirculatie, sanitaire voorzieningen, installaties en het plaatsen van de constructie e.d. De m² BVO is van toepassing op het gebouw, niet op het perceel.

- Voortgezet onderwijs Hattem

De school voor VO in Hattem, een locatie van Christelijk College De Noordgouw, is na het schooljaar 2014 – 2015 gesloten vanwege dalende leerlingenaantallen. De locatie van de Noordgouw stond bekend als een zorgschool, met veel aandacht voor de individuele leerling. In 2014-2015 hebben uitsluitend de examenklassen nog onderwijs gevolgd op de Noordgouw.

- Leerlingenontwikkeling/-prognoses

Door de veranderende bevolkingssamenstelling neemt het aantal schoolgaande kinderen de komende jaren af. Ook in de gemeente Hattem daalt het aantal leerlingen. De leerlingenprognose (opgesteld in oktober 2016) is weergegeven in onderstaande tabel. De vermelde leerlingen in 2016 zijn de ingeschreven leerlingen op teldatum 1 oktober 2015. In de periode 2015-2035 is er sprake van een daling van ruim 4 %.

Tabel 2 - Leerling prognoses primair onderwijs Hattem

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035
De Zaaier	148	143	138	134	127	137	138	142
Sint Andreas	100	97	93	93	94	90	90	92
Van Heemstra	281	277	268	255	251	264	265	270
Jan Jaspers	199	204	204	202	203	197	200	206
De Vlonder	130	126	124	120	120	122	124	127
Het Palet	243	245	247	239	245	221	223	228
Totaal	1100	1091	1074	1043	1041	1031	1039	1064

De inschrijvingen van oktober 2015 wijken voor een aantal scholen af vergeleken met cijfers uit de prognose. Voor De Zaaier en Het Palet ligt het aantal inschrijvingen hoger, voor De Vlonder en de Van Heemstraschool wat lager.

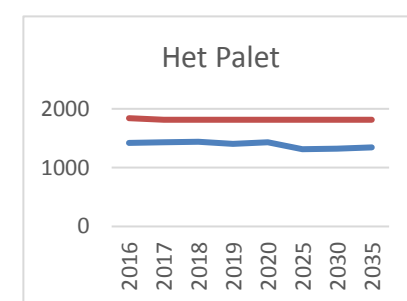
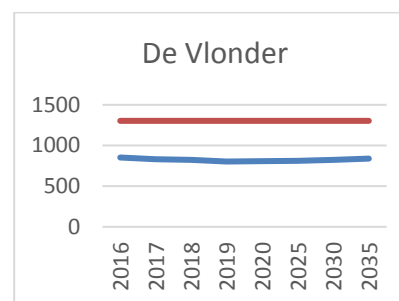
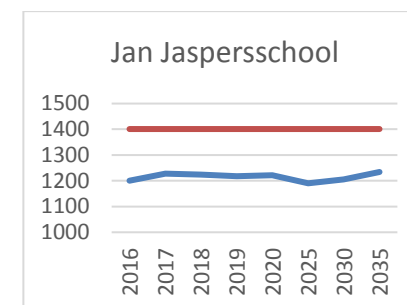
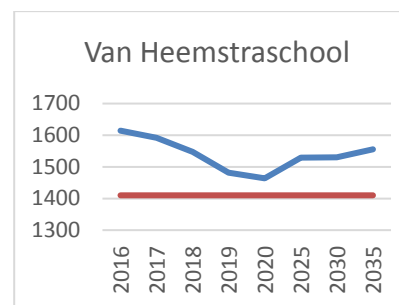
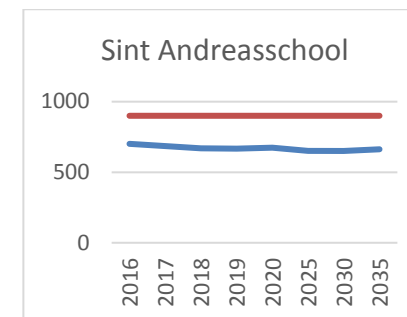
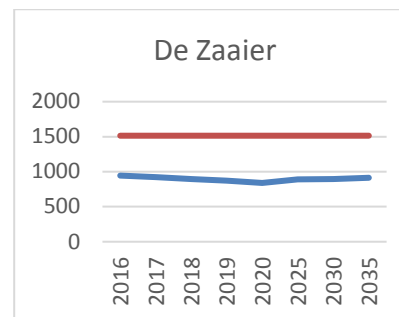
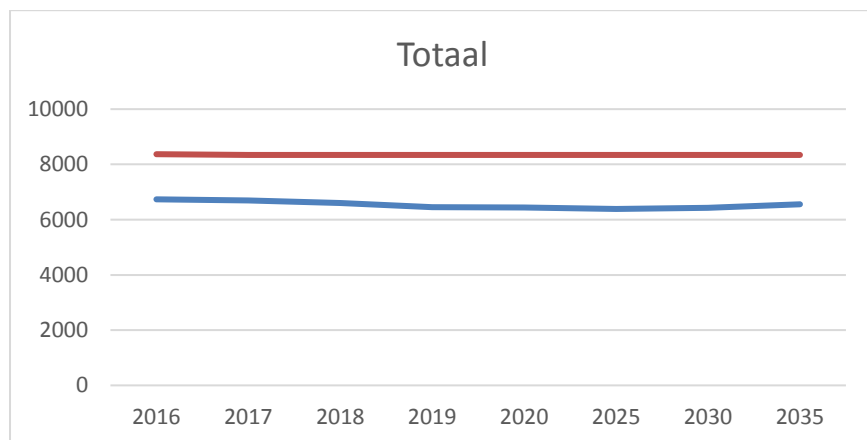
- Capaciteit en ruimtebehoefte

In totaal is er sprake van 8.369 m² BVO aan onderwijshuisvesting verspreid over de zes locaties. Er is sprake van normatieve leegstand in Hattem van ruim 1.634 m² (20 %) op basis van de onderwijsverordening van Hattem. Deze overcapaciteit wordt in de praktijk door de scholen vooral gebruikt voor onderwijsactiviteiten. Een deel van de leegstand wordt ingezet voor andere functies (bijvoorbeeld bij De Zaaier huurt het centrum voor leerlingenzorg van Florion een aantal ruimten), onder andere om exploitatielasten te verlagen. In onderstaande grafieken is de verwachte ruimtebehoefte per school en als totaliteit in Hattem weergegeven en afgezet tegen de huidige capaciteit. De te verwachten stijging van leegstand naar aanleiding van de daling van leerlingen is zichtbaar, welke van 20 % naar 22 % toeneemt bij instandhouding van de huidige voorzieningenstructuur.

Figuur 1 Capaciteit vs. ruimtebehoefte per school primair onderwijs Hattem

— = Capaciteit

— = Behoefte

2.3. CONCLUSIE HATTEM

Er is sprake van toenemende leegstand bij ongewijzigd beleid. Dit betekent een forse verhoging van de exploitatie- en onderhoudslasten per leerling voor de schoolbesturen. De inkomsten zullen immers dalen terwijl de exploitatie- en huisvestingslasten bij ongewijzigd beleid gelijk zullen blijven of vanwege ouderdom van gebouwen zelfs toe zullen nemen. In deze context staat het basisonderwijs ook voor een groot aantal inhoudelijke opgaven inzake o.a. passend onderwijs, vergroten van het onderwijsrendement, de vorming van kindcentra.

Bij ongewijzigd beleid is het zeer waarschijnlijk dat de tekorten op de exploitatie en huisvesting groter worden, tenzij vanuit de lumpsum middelen worden verschoven van bijvoorbeeld het onderwijsleermiddelenpakket of personeel naar de exploitatie en het onderhoud van de huisvesting. Een dergelijke verschuiving maakt het complexer om de huidige onderwijskwaliteit te behouden; met minder inkomsten en middelen voor het personeel, de exploitatie en de huisvesting moet de kwaliteit in de stand worden gehouden. Daarnaast is het voor kleine scholen lastiger om gebruik te maken van voordelen die bij grote scholen dankzij het schaalvoordeel voor handen liggen. Bijvoorbeeld samenwerkende docenten van dezelfde groepen c.q. bouwen, het onderling regelen van zaken als deelname aan techniekdagen en het uitwisselen van expertise. De ontwikkelingen kunnen een negatief effect hebben op het onderwijsproces en daarmee leiden tot een kwalitatief minder goede voorzieningenstructuur in Hattem.

Naast krimp en toenemende leegstand spelen ook de diverse onderwijskundige ontwikkelingen en de motivatie van de schoolbesturen om een sterk onderwijskundig profiel neer te zetten voor alle leerlingen in Hattem een grote rol om te komen tot een sterke en gedragen onderwijsvisie met bijpassende toekomstgerichte, duurzame onderwijshuisvesting.

3. VERANTWOORDELIJKHEDEN

Gemeenten en schoolbesturen hebben beide verantwoordelijkheden ten aanzien van onderwijs en onderwijshuisvesting. Om te komen tot een succesvolle samenwerking op het huisvestingsterrein is het van belang om te komen tot een gezamenlijke visie. In deze visie zijn standpunten, zienswijzen en belangen verenigd en wordt samen gestreefd naar optimale voorzieningen ter ondersteuning van het primaire proces. Ruimtelijke en financiële mogelijkheden binnen de gemeente en gemeentelijk budget spelen een belangrijke rol in het tot stand komen van een optimale voorzieningenstructuur.

Schoolbesturen hebben verantwoordelijkheden ten aanzien van:

- De kwaliteit, de richting, de inrichting en de organisatie van het onderwijs.
- Bestuurlijke en/of institutionele keuzes met betrekking tot de eigen bestuursorganisatie en de scholen.
- Samenwerking, fusies, sluiting, verplaatsing, verhuizing e.d. van scholen.
- De inrichting en richting van het onderwijs.
- Binnen- en buitenonderhoud van scholen.

De gemeente is verantwoordelijk voor:

- Uitbreiding en (vervangende) nieuwbouw.
- Zorgplicht voor passende onderwijshuisvesting.

Samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen is noodzakelijk. Zo is er advies van de gemeente nodig bij bijvoorbeeld samenwerking, fusies, sluiting,

verplaatsing en verhuizing van scholen. Maar ook met betrekking tot het renoveren van gebouwen ten behoeve van levensduurverlenging en het gebruik van de leegstaande ruimtes in de bestaande gebouwen. Hoewel de inrichting en organisatie van het onderwijsproces een verantwoordelijkheid is van de schoolbesturen, wil de gemeente dit ondersteunen door samen met de schoolbesturen te zorgen voor kwalitatief goede voorzieningen in de vorm van passende onderwijshuisvesting om de onderwijsvisie te realiseren. De gemeente Hattem heeft in de Maatschappelijke Visie 2013-2025 hiervan het belang onderstreept en het volgende geschreven:

- *Bij het plegen van nieuwbouw gaan we uit van multifunctionele bouw. Hierdoor wordt het gebouw flexibel voor diverse functies en kan het bij wijzigingen van inzicht of noodzaak anders worden ingezet.*
- *We streven ernaar om onderwijs gerelateerde functies als buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen en kinderdagopvang fysiek te integreren in het onderwijs, hierbij houden we de ontwikkeling van ‘passend onderwijs’ in de gaten.*

De gemeente Hattem wil binnen de kaders van haar verantwoordelijkheden (en die van schoolbesturen) zorgen voor een goede voorzieningenstructuur voor onderwijs, zorg en opvang in het belang van ontwikkeling van haar inwoners van 0-12 jaar. Waar mogelijk aangevuld door andere (wijk of gemeentelijke) functies.

Deze voorzieningenstructuur dient niet alleen het onderwijsbeleid van de schoolbesturen te ondersteunen, maar dient ook een bijdrage te leveren aan het gemeentelijk onderwijsbeleid. Voor de gemeente is met inachtneming van de schoolbestuurlijke verantwoordelijkheden de onderwijshuisvesting immers ook een belangrijk instrument voor haar gemeentelijke doelstellingen op het gebied van onderwijs, voorschoolse educatie, jeugd- en jongerenbeleid, jeugdzorg e.d.

4. DE ONDERWIJSVISIE

De beschreven context vraagt om actie van zowel de schoolbesturen als de gemeente. In dit hoofdstuk wordt de visie op onderwijs in Hattem op hoofdlijnen omschreven.

4.1. AMBITIE & BELEIDSLIJNEN

De hoofdlijn van de gezamenlijke ambitie is te komen tot sterke geclusterde onderwijsvoorzieningen in Hattem zodat in beginsel alle leerlingen een passend en thuisnabij onderwijstraject kunnen krijgen. Deze sterke voorzieningen komen tot stand door ruimtelijk scholen te clusteren in gezamenlijke huisvesting waardoor er drie clusters van scholen ontstaan. De clusters van steeds twee zelfstandige basisscholen geven gezamenlijk invulling aan de vorming van een kindcentrum. Dit geldt voor zowel de nieuwbouw als het bestaande cluster. Daarnaast wordt gestreefd naar meer samenhang en afstemming tussen alle onderwijsvoorzieningen in Hattem, waarbij een pluriform aanbod gehandhaafd blijft en de onderwijskundige identiteit en denominatie gerespecteerd wordt. Binnen dit uitgangspunt van handhaving van de onderwijskundige identiteit en denominatie staat het versterken van de samenwerking gericht op opvang, onderwijs, ontwikkeling, ontmoeten en ontspannen, ten behoeve van het Hattemse kind, centraal. Hierin streven de gemeente en de schoolbesturen naar een goede spreiding van locaties zodat er voor alle kinderen in Hattem sprake is van een goede bereikbaarheid. In de verdere uitwerking van het huisvestingsplan vormt de locatiekeuze dan ook een belangrijk aandachtspunt. De gemeente en de schoolbesturen kunnen hierin verschillende belangen hebben als het gaat om spreiding van locaties, bijvoorbeeld stedenbouwkundige en onderwijskundige belangen. Gezocht zal

worden naar oplossingen die recht doen aan eventuele verschillende belangen.

De gemeente en schoolbesturen onderscheiden in de uitwerking van haar visie drie belangrijke beleidslijnen:

1. *Ontwikkeling van doorgaande leerlijnen*
De realisatie van doorgaande leerlijnen tussen de voorschoolse periode en het basisonderwijs is gericht op het voorkomen van taal- en ontwikkelingsachterstanden en de vorming van integrale kindcentra om en soepele overgang te realiseren tussen de verschillende opvang- en onderwijsvormen. Hierin neemt de VVE-programmering een belangrijke plaats in.
2. *Ketenontwikkeling tussen onderwijs en (jeugd-)zorg*
Deze beleidslijn is erop gericht uitval op latere leeftijd te voorkomen en te zorgen voor perspectief op werk door middel van sterke verbindingen tussen de beleidstrajecten passend onderwijs, jeugdhulp, leerplicht e.d. De verschillende scholen geven samen de zorgplicht vorm.
3. *Verbinding onderwijs, sport en cultuur*
De gemeente en de schoolbesturen streven naar een gevarieerd sport- en cultuuraanbod op school omdat de verbinding tussen onderwijs, sport, bewegen, cultuur in de wijk bijdraagt aan een betere fysieke en mentale ontwikkeling van kinderen. In het onderwijs wordt een belangrijke basis gelegd voor een actief en gezond leven. Om dit vorm te geven zijn verbindingen met culturele instellingen en sportverenigingen van belang.

4.2. PRIMAIR ONDERWIJS

Betrokkenen – gemeente, scholen en schoolbesturen - streven naar meer samenwerking voor een zo hoog mogelijke onderwijskwaliteit voor alle kinderen in Hattem. Met deze samenwerking tussen de scholen en schoolbesturen wil men het gehele onderwijsprofiel in Hattem versterken en verbeteren. Gestreefd wordt dan ook naar samenwerking op inhoud, organisatie en huisvesting. Deze samenwerking krijgt vorm binnen de drie te benoemen clusters van basisscholen en het gehele primair onderwijs van Hattem, waarbij er vanzelfsprekend ruimte is voor maatwerk en differentiatie per onderdeel: inhoud, organisatie of huisvesting. Ieder cluster zal hier een eigen invulling aan geven. De betrokken schoolbesturen hebben voor deze samenwerking dan ook geen eindperspectief geformuleerd, maar zien de samenwerking als een organisch proces waarbij werkenderwijs gezocht wordt naar kansen in de versterking van de onderwijsvoorzieningenstructuur op clusterniveau en het niveau van de gehele gemeente. In de vormgeving van de samenwerking participeren tegelijkertijd andere kernpartners, zoals kinderopvang en het CJG.

- *Samenwerking op inhoud*

De betrokken schoolbesturen hebben aangegeven dat het de ambitie is om de inhoudelijke samenwerking o.a. te richten op gezamenlijke kennisontwikkeling en kennisdeling om zo het onderwijs te versterken. Kennis kan gedeeld worden op diverse terreinen, o.a. op het gebied van passend onderwijs en de inrichting van een gezamenlijk sport- en cultuuraanbod. Vernieuwing kan wellicht eenvoudiger gerealiseerd worden en docenten, bouwen (onder-, midden- en bovenbouw) en directies kunnen van elkaar leren door gezamenlijke kennisontwikkeling en -uitwisseling. De inhoudelijke

samenwerking moet bijdragen aan de ontwikkeling van sterke (integrale) kindcentra, waaruit een nog sterker pedagogisch klimaat voor 0 tot 12-jarigen voortkomt. Dit vraagt naast inhoudelijke samenwerking tussen basisscholen ook inhoudelijke samenwerking tussen basisscholen en de voorschoolse periode. Ook is het van belang dat leerlingen en hun ouders gemakkelijk toegang hebben tot voorzieningen zoals logopedie en het CJG, evenals dat er voldoende afstemming is met het lokale zorgbeleid. De betrokken schoolbesturen hebben aangegeven hier verder invulling aan te willen geven vanuit de ambitie onderwijsvoorzieningen te realiseren die zoveel mogelijke tegemoet kunnen komen aan de verschillende onderwijsbehoeften van kinderen.

- *Samenwerking op organisatie*

De organisatorische samenwerking zal met name plaats vinden in de vorm van meer afstemming en samenhang in processen die nu en in de toekomst plaatsvinden. Gestreefd wordt naar een complementair onderwijsaanbod in de gemeente Hattem. Scholen vullen elkaar aan en kijken samen naar de best passende oplossing voor leerlingen. Het huidige en toekomstige onderwijsaanbod wordt dan door de gezamenlijke schoolbesturen zo vormgegeven, dat er naast het basisprogramma voor zoveel mogelijk leerlingen trajecten te volgen zijn die passen bij zijn/haar mogelijkheden en ambities. Vertrekpunt in de organisatorische samenwerking is het behoud van de eigen identiteit van de deelnemende school. Dit is vooral aan de orde in situaties wanneer twee scholen bij elkaar gehuisvest zijn.

Organisatorische samenwerking vindt al plaats in de vorm van bijvoorbeeld topklassen. Maar er liggen ook mogelijkheden in het samenwerken bij het inschrijven van bijvoorbeeld landelijke techniekdagen. Voor kleine scholen kan

dit betekenen dat leerlingen op deze scholen kunnen deelnemen aan projecten die anders buiten hun bereik liggen. Er ontstaan steeds meer mogelijkheden in organisatorische samenwerking, waaronder het samen organiseren van buitenschoolse activiteiten.

De betrokken scholen en schoolbesturen hebben aangegeven aan deze organisatorische samenwerking verder invulling te willen geven. Hierbij wordt in eerste instantie aangesloten bij het bestaande overleg van de besturen en de directeuren basisonderwijs Hattem. De directeuren hebben aangegeven dat er in overleg een gezamenlijke agenda wordt bepaald voor het komend schooljaar (de gezamenlijke aandachtspunten). De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de schooldirecteuren om te komen tot een gezamenlijke beleids- of uitvoeringsagenda (die mede gebaseerd is op de in deze notitie opgenomen ambitie).

- *Samenwerking op huisvesting*

Samenwerking op het gebied van huisvesting biedt voordelen. Diverse faciliteiten c.q. ruimten (gymzaal, multifunctionele ruimten, gemeenschapsruimten, speellokale, ateliers) kunnen gedeeld worden en liggen daarmee binnen bereik van de deelnemende scholen. Dit is ook voordeliger in bekostiging. Daarnaast kan het clusteren van scholen ook dienen als katalysator voor de beoogde inhoudelijke en organisatorische samenwerking. De mate waarin samenwerking in de huisvesting doorgevoerd wordt, moet in overleg met de scholen en overige deelnemende partners bepaald worden.

De gemeente en schoolbesturen streven daarbij ook naar het inzetten van onderwijsruimtes voor ander maatschappelijke doeleinden. Wanneer sprake is

van vervangende nieuwbouw en/of renovatie/aanpassing zal vooral gekeken worden in hoeverre er extra faciliteiten ontwikkeld kunnen worden ten behoeve van gezamenlijk en multifunctioneel gebruik van ruimten, zowel ten behoeve van de ontwikkeling van kindcentra als de versterking van de wijkfuncties zonder dat direct leidt tot hogere ruimtebudgetten en kosten.

Mogelijkheden voor samenwerking op huisvesting liggen onder andere bij:

- Delen van ruimten;
- Verlichting van financiële lasten;
- Ontwikkeling van de wijkfunctie;
- Huisvesting van maatschappelijke organisaties, vrijwilligersorganisaties en/of startende bedrijven.

4.3. VOORTGEZET ONDERWIJS

Met de betrokken directeuren en bestuurders (zowel van het primair onderwijs in Hattem als het voortgezet onderwijs in Zwolle) is overlegd over het voortgezet onderwijs in Hattem. Geconcludeerd kan worden dat het opnieuw opstarten van VO in Hattem complex is vanwege een te gering aantal leerlingen in de gemeente dat gebruik zal maken van een dergelijke voorziening. Ondanks de jarenlange aanwezigheid van een VO-locatie in Hattem, ging een overgrote meerderheid van de leerlingen na de basisschoolperiode naar het voortgezet onderwijs in Zwolle. De verwachting is dat dit ook in de toekomst aan de orde zal zijn. Daarnaast heroverweegt het VO in Zwolle momenteel haar eigen voorzieningenstructuur. Hierin is geen sprake voor prioriteit voor de ontwikkeling van een VO-locatie in Hattem. Daarnaast is er binnen de gemeente beperkte financiële ruimte. In het licht van de technische en functionele staat van de basisscholen en het toekomstige

perspectief van het primair onderwijs, onderstrepen betrokkenen het belang om te investeren in sterke voorzieningen voor 0 – 12 jaar. Dit is ook in het belang van het ontvangende voortgezet onderwijs.

4.4. GEMEENSCHAPPELIJKE VISIE

In de onderwijsvisie staat het kind centraal. We willen graag dat kinderen opgroeien in een veilige en gezonde omgeving, zodat zij zich goed kunnen voorbereiden op de toekomst, zich breed ontwikkelen en actieve deelnemers aan de samenleving worden. Het onderwijs is de plaats waar ruimte is voor de brede ontwikkeling van elk kind. Hierbij streven we naar optimale samenwerking voor een zo hoog mogelijke onderwijskwaliteit ten behoeve van alle kinderen in Hattem. Verder streven we naar sterke onderwijsvoorzieningen in Hattem zodat alle leerlingen een passend en thuisnabij onderwijs traject kunnen krijgen en het onderwijs kan vinden dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten. We onderscheiden onze onderwijsvisie in de volgende 3 lijnen:

1. Doorgaande leerlijn

De doorgaande leerlijn is erop gericht om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van Hattemse kinderen door een soepele overgang te realiseren tussen de verschillende onderwijsvormen.

Voorkomen van taal- en ontwikkelingsachterstanden (voor- en vroegschoolse educatie (VVE))

Om een soepele entree op de basisschool te realiseren worden daar waar nodig instrumenten ingezet om taal- en ontwikkelingsachterstanden in de spraak- en taalontwikkeling te signaleren, te bestrijden en te voorkomen. Sinds

augustus 2010 is de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (OKE) van kracht. Hiermee is de gemeente verantwoordelijk voor een dekkend aanbod van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) in de voorschoolse periode. VVE richt zich op het voorkomen dan wel aanpakken van taal- en ontwikkelingsachterstand om zo de startcondities van doelgroepkinderen te verbeteren. Een kind behoort tot de VVE doelgroep als het valt binnen de gewichtenregeling (afhankelijk van opleiding ouders) en/of wanneer de Jeugdgezondheidszorg bepaalt dat een kind, vanwege een risico op taalachterstand, tot de doelgroep behoort. Als kinderen een ontwikkelingsachterstand hebben of deze dreigen op te lopen, is het belangrijk deze vroegtijdig te signaleren en snel passende maatregelen te nemen. Zo kan worden voorkomen dat kinderen met een achterstand aan het onderwijs beginnen, met de nodige gevolgen voor hun onderwijsloopbaan en hun latere participatie in de maatschappij. Binnen VVE kunnen kinderen met een (risico op) achterstand deelnemen aan een programma, startend op de kinderdagopvang/peuterspeelzaal en dit doorlopen tot en met groep 2 van de basisschool. Een VVE-programma kent een gestructureerde didactische aanpak en neemt minimaal 10 uur per week in beslag. Om een warme overdracht tussen kinderopvang/peuterspeelzaal en basisonderwijs te bevorderen wordt gebruik gemaakt van het Hattemse overdrachtsformulier. Zodra het kind 6 jaar is, is de VVE-periode afgelopen. Kinderopvangorganisaties en basisscholen zijn vrij in hun keuze voor een VVE-programma. Voorwaarde is wel dat het een landelijk erkend integraal VVE-programma betreft, waarbij de organisatie beredeneert waarom zij voor dit aanbod kiest om het taalniveau van het kind meetbaar te verhogen.

De ambitie in het VVE-beleid is om het aantal doelgroepkinderen dat deelneemt aan een VVE-programma en de kwaliteit van VVE in Hattem de komende jaren te verhogen. We streven ernaar dat minimaal 90% van de

doelgroepkinderen wordt bereikt. En dat minimaal 90% van de doelgroepkinderen zonder taalachterstand instroomt in groep 3.

Dit willen we bereiken door in te zetten op:

- Het vergroten van het bereik onder de doelgroep bij de toeleiding, waarbij extra aandacht wordt besteed aan vluchtelingenkinderen;
- Het zorgdragen voor voldoende aanbod van VVE-plaatsen in de voorschoolse periode voor doelgroepkinderen;
- Een goede organisatie van een doorlopende ontwikkelingslijn van voor- naar vroegschoolse educatie, met aandacht voor het systematisch volgen van doelgroepkinderen op 4 ontwikkelingsgebieden (geletterdheid, gecijferdheid, sociaal emotionele- en motorische ontwikkeling), overdracht van gegevens en een inhoudelijk doorgaande lijn van het VVE-programma;
- Het maken van afspraken met voor- en vroegschool over het gebruik van een erkend kindvolgsysteem, met zowel aandacht voor kwantitatieve als kwalitatieve resultaten.
- Het versterken van de ouderbetrokkenheid op voor- en vroegschool;
- Het verhogen van het taalniveau van de pedagogische medewerkers in de voorschool (landelijke verplichting), waarbij alle pedagogisch medewerkers in de VVE, vanaf augustus 2019, beschikken over taalniveau 3F.

In een uitvoeringsplan werken we dit samen met de betrokken partners (schoolbesturen, kinderopvang, CJG en jeugdgezondheidszorg/consultatiebureau en logopedie) nader uit in concrete werkafspraken.

Vorming integrale kindcentra

Vanuit het belang van de doorgaande leerlijn is de inzet op de soepele overgangen tussen de verschillende onderwijsvormen een belangrijk aandachtspunt. Samenwerking tussen kinderopvang (kinderdagopvang en peuteropvang) en het basisonderwijs is daarin niet meer weg te denken. Het Integraal Kindcentrum (IKC) is een vorm waarin deze samenwerking wordt geborgd. De ambitie van een IKC is om één pedagogische en educatieve omgeving te realiseren voor kinderen van 0 tot 12 jaar, waarin ze zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien die de verschillende organisaties en levensfasen van het kind overstijgt. De ambitie van een IKC is om één pedagogische en educatieve omgeving te realiseren voor kinderen van 0 tot 12 jaar, die de verschillende organisaties en levensfasen van het kind overstijgt. Ook met de aanbieders van kinderopvang die niet betrokken zijn bij de IKC-vorming zal er worden ingezet op intensieve samenwerking tussen de verschillende aanbieders van kinderopvang en met het basisonderwijs om zo de doorgaande leerlijn te kunnen waarborgen.

Het resultaat van de inspanningen in het basisonderwijs om leer- en ontwikkelingsachterstanden bij kinderen te voorkomen of te compenseren, moet zijn dat alle kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen en ontplooien. Omstreeks hun twaalfde verjaardag moet het kind dan en plek binnen het voortgezet onderwijs krijgen die past bij zijn of haar mogelijkheden.

Binnen een IKC wordt door betrokkenen samengewerkt op zowel inhoud als organisatie. Wij onderschrijven de uitgangspunten van het IKC en zien meerwaarde in deze vorm van samenwerking in de realisatie van de genoemde uitgangspunten. Samen met het onderwijs is gekomen tot een definitie voor Hattem voor een IKC: 'kindcentrum voor kinderen van 0-12, waar intensief wordt samengewerkt tussen zelfstandige entiteiten'. Door

onderwijsvoorzieningen, voorschoolse voorzieningen en andere functies te clusteren kunnen synergievoordelen worden behaald. Ook als er geen nieuwe onderwijsvoorzieningen of clusters worden gerealiseerd zal inhoud moeten worden gegeven aan deze samenwerking om een veilige en gezonde omgeving te creëren waarin het kind centraal staat.

2. Zorglijn: voorkomen van uitval en zorg en perspectief voor werk

Via het Passend Onderwijs worden de samenwerkingsverbanden verantwoordelijk voor het plaatsen van leerlingen en krijgen de scholen een zorgplicht. Zorgleerlingen zijn die leerlingen die extra zorg en ondersteuning nodig hebben om het onderwijs met succes te kunnen afronden. Binnen deze definitie kan onderscheid gemaakt worden tussen leerlingen waarvoor de school verantwoordelijk is en leerlingen waarvoor de gemeente vanuit de Jeugdwet via het CJG een verantwoordelijkheid heeft. De zorglijn is erop gericht om de een doorlopende lijn te creëren, die grenzen van onderwijstypen en organisaties overstijgt en duurzame uitval van leerlingen helpt voorkomen.

Verbinding passend onderwijs, jeugdhulp en leerplicht

In veel gevallen maken dezelfde jeugdigen gebruik van jeugdhulp en van ondersteuning binnen passend onderwijs, omdat de problemen zich vaak zowel thuis als op school manifesteren. Afstemming tussen de ondersteuning vanuit onderwijs, jeugdhulp, opvoedondersteuning en dagbesteding of arbeidstraining is hiervoor noodzakelijk, zodat voorkomen kan worden dat leerlingen thuis zitten, voortijdig uitvallen of zonder perspectief op werk het onderwijs verlaten. Het onderwijs speelt een belangrijke rol bij de signalering van problemen bij kinderen en gezinnen. Hierbij is een goede verbinding met het CJG en een goede manier van doorverwijzen van groot belang. Hiervoor is

het belangrijk dat elke school een goede/adequate interne zorgstructuur heeft. Dit wordt vormgegeven door de IB-ers en adviesteams en de SMW-er en jeugdverpleegkundige (GGD) die de link vormen naar het CJG. Hierbij is het van belang dat er gerichte ondersteuning is voor jeugdigen met problemen met opgroeien en voor ouders met problemen met opvoeden, bij voorkeur preventief van aard. Verder is het van belang dat er een eenduidige systematiek van signaleren en doorverwijzen wordt ontwikkeld.

Het is in sommige gevallen lastig om te beoordelen wanneer een kind met een hulpvraag valt onder de wet passend onderwijs of onder jeugdhulp. Omdat deze zaken op een verschillende manier worden gefinancierd ontstaat het risico dat er vanuit financiën wordt geredeneerd waardoor kinderen wellicht niet de juiste ondersteuning krijgen. We streven naar een passende onderwijsplek voor kinderen met een hulpvraag bij de onderwijsinstellingen in Hattem. Voor de ontwikkeling van het kind is het belangrijk dat het een plek in het onderwijs vindt dat het beste aansluit bij zijn of haar mogelijkheden en talenten en hierbij de meest passende ondersteuning of hulp krijgt wanneer dit nodig is. Wij willen aandacht besteden aan de samenhang tussen het aanbod van passend onderwijs en het aanbod van jeugdhulp, zoals dat de komende jaren zal worden ontwikkeld. Dit is van bijzonder belang, omdat niet altijd duidelijk is of een voorziening tot het domein van jeugdhulp of tot het domein van passend onderwijs behoort. Hierover kunnen afspraken worden gemaakt met de samenwerkingsverbanden en kunnen we de samenwerkingsverbanden adviseren om hun ondersteuningsplannen hierop aan te passen.

Voorkomen van schoolverzuim door handhaving van de leerplicht is een belangrijk instrument, dat bijdraagt aan preventie van voortijdig schoolverlaten. Behalve met de leerplicht krijgen jongeren in het voortgezet

onderwijs en het mbo ook te maken met een kwalificatieplicht, dat inhoudt dat jongeren tot de leeftijd van 18 jaar onderwijs moeten volgen tot ze een startkwalificatie hebben behaald. Het doel hiervan is om schooluitval tegen te gaan en de kansen van startende jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten. Hierbij wordt erop gelet of een beroepskwalificatie is behaald, dat wil zeggen of het behaalde diploma voldoende perspectief geeft op werk.

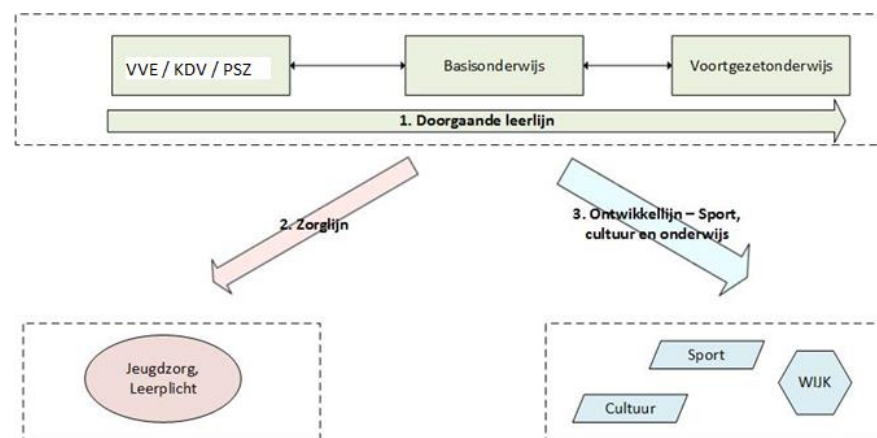
3. Ontwikkellijn – Sport, Bewegen, Cultuur en Onderwijs in de Wijk

Sport, beweging en cultuur zijn voor de jeugd belangrijk voor zowel de fysieke als de mentale gesteldheid en draagt bij aan gezonder en socialer ontwikkelen van de jeugd, aan betere leerprestaties en draagt bij aan het versterken van de leefbaarheid van de wijk.

Door kinderen op (voor)school van jongst af aan te laten deelnemen aan sportieve en culturele activiteiten, wordt de basis gelegd voor een actief en gezond leven. Op deze manier willen we kinderen een gezonde, vitale en actieve basis meegeven voor hun fysieke en mentale ontwikkeling. Vitale leerlingen leveren bovendien betere schoolprestaties. Een gevarieerd sport- en cultuuraanbod op school draagt dan ook bij aan een prettige sfeer op school. Om bovengenoemde redenen is het aanbieden van bewegingsonderwijs en een cultureel educatief programma van belang. We zien hierbij kansen in de verbinding met de wijk. We streven hierbij naar een breed aanbod op het gebied van sport, bewegen en cultuur, ook na schooltijd. Hierbij kunnen verbindingen worden gezocht met bijvoorbeeld verenigingen, combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches. Dit sluit aan bij de ‘brede school gedachte’ waarbij wordt samengewerkt door onderwijs, welzijn, sport, cultuur en andere sectoren die zich bezighouden met de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen, hun ouders en hun sociale

omgeving. Wij zijn dan ook van mening dat IKC's een belangrijke functie vervullen voor de wijk.

Figuur 2 Leer-, zorg en ontwikkellijnen Onderwijsvisie

5. DE HUISVESTINGSVISIE

Met betrekking tot de vernieuwing van de onderwijshuisvesting in Hattem is een aantal randvoorwaarden geformuleerd (5.1). Deze hebben geleid tot de ontwikkeling van een voorstel voor het clusteren van het primair onderwijs op drie locaties in Hattem (5.2).

5.1. RANDVOORWAARDEN

Met betrekking tot onderwijs en onderwijshuisvesting, zijn de volgende randvoorwaarden geformuleerd:

- **Diversiteit en keuzemogelijkheden**
De huidige diversiteit en keuzemogelijkheden in het Hattemse basisonderwijs dienen gewaarborgd te blijven. Dit geldt voor zowel onderwijskundige pluriformiteit als voor denominatie. Het streven is en blijft om voor elk kind een passende plek te creëren.
- **Zes scholen**
Institutioneel wordt uitgegaan van zes scholen. Het samenvoegen van scholen in de vorm van fusies naar aanleiding van eventuele gezamenlijke huisvesting is vooralsnog niet aan de orde bij de betrokken schoolbesturen.
- **Schaal van Hattem**
Eén grote locatie voor alle leerlingen is ongewenst en past niet bij de schaal van Hattem. Drie locaties passen beter bij de Hattemse schaal: locaties moeten ‘persoonlijk’ en ‘kleinschalig’ ogen, in plaats van een ‘grootschalige leerfabriek’ uitstralen. Erkend wordt dat een locatie niet kleinschalig hoeft te zijn, om wel kleinschalig aan te voelen. Zeker in een

gemeente als Hattem is het gevoel van ‘gezien worden’ van belang. Niet alleen voor de kinderen, maar ook voor de ouders.

- **Passen bij visie**
Onderwijshuisvesting moet passen bij de onderwijskundige visie van scholen, maar wel flexibel genoeg zijn om aan te passen in de toekomst.
- **Aanvullende functies, multifunctionele gebouwen**
Aanvullende functies (kinderopvang, peuterspeelzaal, gymzalen, logopedie, fysiotherapie,) dienen bereikbaar te zijn en te blijven voor alle kinderen in Hattem. Onderwijsgebouwen hoeven niet alleen maar voor onderwijs gebruikt te worden.
- **Verkeer en veiligheid**
Er dient sprake te zijn van een goede en veilige bereikbaarheid voor de kinderen.

5.2. CLUSTERING OP 3 LOCATIES

Op basis van geformuleerde randvoorwaarden, aanwezige boekwaarden, technische en functionele staat van de gebouwen, de Maatschappelijke Visie 2013-2025 en het gevoerde overleg met betrokken schoolbesturen en de directeurs van de Hattemse basisscholen wordt voorgesteld de huidige voorzieningenstructuur met 5 à 6 onderwijslocaties c.q. basisscholen (De Vlonder en Jan Jasperschool kunnen gezien worden als één onderwijslocatie) fasegewijs om te vormen naar een voorzieningenstructuur bestaande uit drie onderwijsclusters c.q. -locaties. Deze drie clusters en locaties kunnen zich – eventueel met aanvullende functies - verder ontwikkelen tot kindcentra.

Tevens zouden deze clusters een belangrijke wijkfunctie hebben voor de directe omgeving niet alleen wat betreft de kindfuncties voor 0 – 12-jarigen, maar ook voor diverse overige maatschappelijke doeleinden.

De clustering van voorzieningen wordt gerealiseerd door vervangende nieuwbouw en/of renovatie en aanpassing van de huidige basisscholen.

De volgende clustering wordt met instemming van de gemeente Hattem en de schoolbesturen voorgesteld. De volgorde van clustering vindt mede plaats op basis van de huidige onderhoudssituatie van de scholen. Gezien de onderhoudssituatie wordt voorgesteld niet meer te investeren in levensduur verlengende maatregelen, maar te kiezen voor vervangende nieuwbouw voor de eerste twee clusters. Afhankelijk van ontwikkelingen in de toekomst wordt er flexibel omgegaan met de afwegingen omtrent het tweede cluster. Voordat steeds stappen gezet worden t.b.v. realisatie van een cluster vindt heroverweging plaats van de op dit moment gehanteerde uitgangspunten. Nieuwe inzichten en ontwikkelingen kunnen aanleiding zijn tot het maken van andere keuzes.

1. Clustering van de Van Heemstraschool en De Zaaier op een nader te bepalen locatie;
2. Clustering van Het Palet en de Sint Andreasschool op een nader te bepalen locatie;
3. (Verdere) Handhaving van het reeds bestaande cluster Jan Jasperschool en De Vlonder (en eventueel functionele en technische aanpassing van de gebouwen).

Met de gemeente, de schoolbesturen en de schooldirecteuren is wat betreft de eerste twee clusters nagedacht over mogelijke locaties. Definitieve keuzes zijn hierin nog niet gemaakt. Belangrijke randvoorwaarde is dat sprake is van een evenwichtige spreiding van de drie clusters. Na besluitvorming over dit plan en concrete planuitvoering zijn de locaties een onderzoeks- en bespreekpunt tussen gemeente Hattem en de schoolbesturen. De locatiekeuze is een belangrijk onderdeel van de vernieuwing van de voorzieningenstructuur waarin de betrokken scholen een vanzelfsprekende belangrijke rol in hebben; de locatiekeuze moet rekening houden met de huidige leerlingstromen en schoolkeuzemotieven en mag niet leiden tot een verwacht groot verlies aan leerlingen.

Het clusteren leidt tot de volgende leerlingenaantallen en daaruit voortkomende ruimtebehoefte. Een gecombineerde voorziening voor De Zaaier en de Van Heemstraschool telt circa 450 leerlingen op termijn en heeft een ruimtebehoefte van circa 2.600 m² BVO. Voor het cluster Het Palet en Sint Andreasschool is sprake van circa 350 leerlingen en een ruimtebehoefte van circa 2.100 m² BVO. Het cluster Jan Jasperschool en De Vlonder telt circa 310 leerlingen op termijn. Met deze clustering ontstaan drie clusters met een enigszins gelijke omvang.

In de ruimtebehoefte berekening is uitgegaan van het toekennen van een vaste voet aan iedere school. Dit betekent dat naast het ruimtebudget van 5,03 m² BVO per leerling iedere school ook een vaste voet van 200 m² BVO krijgt. Per cluster is er dan sprake van 400 m² BVO aan vaste voeten en de ruimtebudgetten per leerling.

De berekening van de ruimtebehoefte heeft plaatsgevonden op basis van enerzijds de leerlingenprognoses van DUO en anderzijds het aantal leerlingen dat De Zaaier, Het Palet en De Vlonder zelf verwachten. De situatie doet zich namelijk voor dat De Zaaier en Het Palet nu al (aanzienlijk) meer leerlingen hebben en verwachten dan het aantal zoals dat is opgenomen in de DUO-prognoses. De Vlonder verwacht een lager leerlingenaantal dan op basis van de DUO-prognoses. Uitgaande van de DUO-prognoses zou vervangende nieuwbouw in de situatie van De Zaaier en Het Palet meteen leiden tot een tekort aan huisvesting voor de betreffende scholen en bij De Vlonder tot een overcapaciteit. Na besluitvorming over de toekomstvisie en het huisvestingsplan en de start van de uitvoering van de projecten zal er echter overleg plaatsvinden met de betrokkenen over de prognoses en de ruimtebehoefte.

- Cluster De Zaaier & Van Heemstraschool (locatie n.t.b.)

Tabel 3a - Clustering van De Zaaier en de Van Heemstraschool een nader te bepalen locatie (volgens prognose DUO)

		2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.025	2.030	2.035
De Zaaier 1514 m ²	Behoefte m ²	944	920	896	873	839	890	893	912
	Leerlingen	148	143	138	134	127	137	138	142
Van Heemstra 1410 m ²	Behoefte m ²	1614	1592	1548	1482	1464	1529	1531	1556
	Leerlingen	281	277	268	255	251	264	265	270
Totaal	Behoefte m²	2.559	2.512	2.443	2.355	2.303	2.419	2.424	2.468
	Leerlingen	429	420	406	389	378	401	402	411

Tabel 3b - Clustering op een nader te bepalen locatie (volgens verwachting De Zaaier)

		2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.025	2.030	2.035
De Zaaier 1514 m ²	Behoefte m ²	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256	1256
	Leerlingen	210	210	210	210	210	210	210	210
Van Heemstra 1410 m ²	Behoefte m ²	1614	1592	1548	1482	1464	1529	1531	1556
	Leerlingen	281	277	268	255	251	264	265	270
Totaal	Behoefte m²	2.870	2.848	2.804	2.738	2.720	2.785	2.787	2.812
	Leerlingen	491	487	478	465	461	474	475	480

De leerlingenprognose laten een bandbreedte zien van circa 400 (DUO) à 480 (DUO + raming De Zaaier) leerlingen op de lange termijn (2030). In de ruimtebehoefte leidt dit tot een verschil van circa 300 à 350 m² BVO. De totale ruimtebehoefte voor een gecombineerd onderwijscluster bedraagt circa 2.450 à 2.800 m² BVO. De toekomstige ruimtebehoefte van beide scholen ligt lager dan de huidige beschikbare capaciteit (1.514 + 1.410 = 2.924 m² BVO).

- **Cluster Palet & St. Andreasschool (locatie n.t.b.)**

Tabel 4a - Clustering van Het Palet en de Sint Andreasschool op een nader te bepalen locatie (volgens prognose DUO)

		2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.025	2.030	2.035
Sint Andreas 900 m2	Behoeft m2	701	686	670	667	674	651	651	662
	Leerlingen	100	97	93	93	94	90	90	92
Het Palet 1841 m2	Behoeft m2	1422	1431	1440	1403	1433	1313	1323	1346
	Leerlingen	243	245	247	239	245	221	223	228
Totaal	Behoeft m2	2.123	2.117	2.110	2.070	2.107	1.964	1.974	2.008
	Leerlingen	343	341	340	332	339	311	313	320

Tabel 4b - Clustering van Het Palet en de Sint Andreasschool op een nader te bepalen locatie (volgens verwachting Het Palet)

		2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.025	2.030	2.035
Sint Andreas 900 m2	Behoeft m2	701	686	670	667	674	651	651	662
	Leerlingen	100	97	93	93	94	90	90	92
Het Palet 1841 m2	Behoeft m2	1709	1709	1709	1709	1709	1709	1709	1709
	Leerlingen	300	300	300	300	300	300	300	300
Totaal	Behoeft m2	2.410	2.395	2.379	2.376	2.383	2.360	2.360	2.371
	Leerlingen	400	397	393	393	394	390	390	392

De leerlingenprognose laten een bandbreedte zien van circa 320 (DUO) à 390 (DUO + raming Palet) leerlingen op de lange termijn (2030). In de ruimtebehoefte leidt dit tot een verschil van circa 370 m² BVO. De totale ruimtebehoefte voor een gecombineerd onderwijscluster bedraagt circa 2.000 à 2.375 m² BVO. De toekomstige ruimtebehoefte van beide scholen ligt lager dan de huidige beschikbare capaciteit (1.841 + 900 = 2.741 m² BVO).

- **Cluster Jan Jasperschool & De Vlonder (huidige locatie)**

Tabel 5a - Verdere clustering van Jan Jasperschool en De Vlonder (volgens prognose DUO)

		2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.025	2.030	2.035
Jan Jaspers 1401 m2	Behoeft m2	1201	1228	1224	1218	1222	1190	1205	1234
	Leerlingen	199	204	204	202	203	197	200	206
De Vlonder 1303 m2	Behoeft m2	852	831	824	803	806	813	823	840
	Leerlingen	130	126	124	120	120	122	124	127
Totaal	Behoeft m2	2.053	2.060	2.047	2.021	2.028	2.004	2.028	2.075
	Leerlingen	329	330	327	322	324	319	324	333
2704 m2	Overcapaciteit	651	644	657	683	676	700	676	629

Tabel 5b - Verdere clustering van Jan Jasperschool en De Vlonder (volgens verwachting De Vlonder)

		2.016	2.017	2.018	2.019	2.020	2.025	2.030	2.035
Jan Jaspers 1401 m2	Behoeft m2	1201	1228	1224	1218	1222	1190	1205	1234
	Leerlingen	199	204	204	202	203	197	200	206
De Vlonder 1303 m2	Behoeft m2	703	703	703	703	703	703	703	703
	Leerlingen	100	100	100	100	100	100	100	100
Totaal	Behoeft m2	1.904	1.931	1.927	1.921	1.925	1.893	1.908	1.937
	Leerlingen	299	304	304	302	303	297	300	306
2704 m2	Overcapaciteit	800	773	777	783	779	811	796	767

De leerlingenprognose laten een bandbreedte zien van circa 330 (DUO) à 300 (DUO + raming De Vlonder) leerlingen op de lange termijn (2030). In de ruimtebehoefte leidt dit tot een verschil van circa 140 m² BVO. De totale ruimtebehoefte voor een gecombineerd onderwijscluster bedraagt circa 1.940 à 2.375 m² BVO. De huidige en toekomstige ruimtebehoefte van beide scholen ligt lager dan de huidige beschikbare capaciteit (1.401 + 1.303 = 2.704 m² BVO). Behalve de Van Heemstraschool kennen alle scholen op dit moment reeds een overcapaciteit.

6. FINANCIERING

Het huisvestingsscenario van drie onderwijsclusters is wat betreft de huisvestingskosten doorgerekend met behulp van de verordening Onderwijshuisvesting en tegen de voorgestelde randvoorwaarden gehouden. Vooralsnog zijn de kosten voor vervangende nieuwbouw berekend op basis van de lange termijnbehoefte (2030). Na besluitvorming over dit toekomstperspectief kunnen de mogelijkheden van renovatie en aanpassing nader bekeken worden. De verwachting is echter gezien de functionele en technische staat van de gebouwen dat de kosten van renovatie en aanpassing dicht bij de kosten van vervangende nieuwbouw zullen liggen. Dit geldt zeker voor de jaarlijkse kapitaallasten, omdat de kosten van renovatie en aanpassingen over een kortere periode worden afgeschreven.

Op basis van de leerlingenaantallen c.q. -prognoses is de capaciteit en de daarbij horende ruimtebehoefte berekend. Peildatum hiervoor zijn de leerlingenaantallen en de ruimtebehoefte in 2030. Deze ruimtebehoefte is vertaald naar een stichtingskostenbedrag op basis van de normbedragen in de Verordening Onderwijshuisvesting (prijsspeil 2017) en op basis van kengetallen uit het BouwkostenKompas¹. De raming op basis van het BouwkostenKompas ligt hoger dan de raming op basis van de normbedragen uit de verordening onderwijshuisvesting. Ook het Bouwbesluit 2015, dat gezien kan worden als een wettelijk minimum, ligt al hoger dan de VNG-normering. Over de stichtingskosten voor onderwijshuisvesting is veel discussie. Daarbij richt de discussie zich op de veelal aanwezig mismatch tussen de jaarlijks door

de VNG vastgestelde normkosten voor onderwijshuisvesting versus de daadwerkelijke stichtingskosten. De ervaring leert dat de VNG-normen gegeven de marktontwikkeling onvoldoende zijn voor de realisering van passende, eigentijds onderwijshuisvesting, die voldoet aan de huidige eisen van het Bouwbesluit. Deze verschillen variëren overigens per gebied in Nederland. Diverse kengetallen laten zien dat realisatie van onderwijshuisvesting niet realiseerbaar is op basis van de VNG-normen omdat in deze normering onvoldoende rekening wordt gehouden met hedendaagse keuzes met betrekking tot energiehuishouding, duurzaamheid, binnenklimaat.

Vanwege deze verschillen tussen de normering en de werkelijke stichtingskosten zijn in dit hoofdstuk beide ramingen – VNG-normering en kengetallen van recent gerealiseerde basisscholen in Gelderland (bron BouwkostenKompas) in beeld gebracht. De stichtingskosten op basis van de VNG-normering en de kengetallen uit het BouwkostenKompas zijn vervolgens vertaald naar de jaarlijkse kapitaallasten op basis van een annuïtaire financiering van 40 jaar en een rekenrente van 2,7 %.

Met inachtneming van bovenstaande is de hierna opgenomen financiële uitwerking een ruwe schatting en geeft het een beeld van de benodigde financiën (stichtingskosten en de jaarlijkse kapitaallasten).

¹ In het BouwkostenKompas zijn kengetallen opgenomen van recente gerealiseerde bouwprojecten in de diverse sectoren in de diverse provincies in Nederland. Voor de

bepaling van het stichtingskostenbudget is hierbij uitgegaan van een kengetal van circa 1.775 per m² BVO.

				STICHTINGSKOSTEN			KAPITAALLASTEN (2,7 %; 40 jaar; annuïtair)		
		Leerlingen 2030	Ruimte- behoefte	Normbedrag	Kengetallen	Verschil	Normbedrag	Kengetallen	Verschil
Heemstra & Zaaier	Prognose DUO	402	2424	€3.091.390	€4.290.096	€ 1.198.706	€127.333	€176.707	€ 49.374
	Scenario groei De Zaaier	475	2787	€ 3.448.008	€4.923.367	€ 1.475.359	€ 142.022	€ 202.791	€ 60.769
Palet & Sint Andreas	Prognose DUO	313	1974	€2.637398	€3.764.988	€ 1.127.589	€108.633	€155.078	€ 46.445
	Scenario groei Het Palet	390	2360	€3.017.221	€4.178.446	€ 1.161.245	€ 124.278	€ 172.108	€ 47.830
Jan Jaspers & Vlonder	Prognose DUO	324	2028	€2.691.877	€3.642.869	€ 950.992	€110.877	€150.048	€ 39.171
	Scenario krimp De Vlonder	300	1908	€2.561.211	€3.389.910	€ 828.699	€ 105.495	€ 139.629	€ 34.134
Totaal	Prognose DUO	1039	6426	€8.420.665	€11.697.953	€3.277.288	€ 346.844	€ 481.834	€ 134.990
	Scenario Scholen	1165	7055	€9.026.440	€12.491.723	€3.465.283	€ 371.795	€ 514.528	€ 142.733

In het overzicht op de vorige bladzijde zijn de stichtingskosten van alle clusters meegenomen, inclusief het cluster Jan Jasperschool en De Vlonder.

Waarschijnlijk is dat vervangende nieuwbouw voor dit cluster niet aan de orde is de komende jaren en dat kan worden volstaan met levensduurverlengende maatregelen (renovatie) en/of functionele aanpassingen om betere randvoorwaarden te creëren voor dit cluster om te transformeren naar een kindcentrum. Op basis van planvorming van de betrokken scholen kan dit reeds eerder aan de orde zijn om te komen tot een kwaliteitsslag voor dit cluster. In die zin is sprake van een ‘maximaal’ financieel scenario op de vorige bladzijde.

- *Planning*

De planning met betrekking tot het huisvestingsplan is afhankelijk van beschikbare middelen. Gezien echter de slechte technische staat van de Van Heemstraschool en De Zaaier en daarnaast de niet in de prognoses voorziene groei van de laatstgenoemde, verdient het aanbeveling voor de vernieuwing van de huisvesting hier op korte termijn ruimte te bieden.

7. ACTIEPLAN

Op basis van de onderwijsvisie en het huisvestingsplan zijn de volgende acties en planning aan de orde voor verdere uitvoering.

7.1. BESLUITVORMING SCHOOLBESTUREN EN GEMEENTE

Het voorliggende document dient te worden vastgesteld door de schoolbesturen en de gemeente als basis voor verdere uitwerking van de inhoudelijke ambities en de huisvestingsplannen.

Op basis hiervan kan dan verdere planontwikkeling plaatsvinden. Deze planontwikkeling betreft enerzijds de realisatie van de huisvestingsambities daar waar het gaat om de clustering en anderzijds de verdere vormgeving van de kindcentra. Het betreft hier inhoudelijke uitwerking op drie niveaus:

- Samenwerking basisscholen binnen één cluster;
- Samenwerking cluster basisonderwijs met voorschoolse periode (kinderopvang, peuteropvang);
- Afstemming van clusterbeleid m.b.t. IKC-vorming op gemeenteniveau (afstemming met overige IKC-vorming van andere clusters).

Onderdeel van de gemeentelijke besluitvorming vormt de beschikbaarstelling van middelen voor planontwikkeling. Hierbij zal het in eerste instantie gaan om planontwikkeling met betrekking tot de vernieuwing van de huisvesting van De Zaaier en Van Heemstraschool.

7.2. HUISVESTING ZAAIER/HEEMSTRASCHOOL

Na besluitvorming over de toekomstvisie en het huisvestingsplan wordt gestart met de planontwikkeling huisvesting De Zaaier/Van Heemstraschool (vanwege het feit dat de huisvesting van beide scholen, in vergelijking met andere scholen, het meest te wensen overlaat). Deze planontwikkeling omvat op hoofdlijnen een tweetal aspecten:

1. *Locatieonderzoek en -keuze*

Voor de realisatie van het cluster dient een locatieonderzoek en -keuze plaats te vinden. In overleg met de betrokken scholen dient onderzocht te worden waar het cluster het beste gerealiseerd kan worden. Hierin spelen onderwijskundige, verkeerskundige, stedenbouwkundige aspecten een belangrijke rol. Er dient sprake te zijn van een goede en veilige bereikbaarheid van de locatie waarbij rekening wordt gehouden met bestaande leerlingenstromen. Vanwege de verdichting – meer leerlingen – vraagt de verkeerskundige situatie ook de nodige aandacht (brengen en halen, parkeren). De locatiekeuze dient ook te passen in de stedenbouwkundige visie van de gemeente Hattem. Na de locatiekeuze zal er waarschijnlijk een RO-procedure gestart moeten worden om te komen tot planontwikkeling (bestemmingsplanprocedure).

De locatiekeuze van het cluster De Zaaier en Van Heemstraschool dient ook afgestemd te worden met de andere scholen; de locatiekeuze voor dit cluster kan immers van invloed zijn op de eventuele locatiekeuzes

voor de andere clusters.

2. *Ontwikkeling onderwijs- en huisvestingsconcept*

De nieuwe huisvesting beoogt een belangrijke impuls te zijn voor de ontwikkeling van een kindcentrum. Hiertoe dient een integraal inhoudelijk concept te worden ontwikkeld tussen de beide scholen en aanvullende functies. Wat betreft de aanvullende functies gaat het hier om de voorschoolse periode. De schoolbesturen hebben hierin de regierol wat betreft het betrekken van de kindfuncties. Het inhoudelijk concept dient ruimtelijk vertaald te worden in een huisvestingsconcept (programma van eisen, relatieschema e.d.). Het huisvestingsconcept vormt de basis voor de realisatie van het cluster.

- Samenwerkingsovereenkomst Kindcentrum

Voordat sprake is van daadwerkelijke realisatie is ook sprake van een samenwerkingsovereenkomst tussen De Zaaier en de Van Heemstraschool en eventueel overige (kind-)functies waarin aangegeven wordt op welke wijze er samenwerking plaatsvindt op inhoud, organisatie en huisvesting m.b.t. de IKC-vorming. In de overeenkomst wordt de samenwerkingsambitie belegd en de wijze waarop dit organisatorisch vorm krijgt. Het betreft hier een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente, de betrokken schoolbesturen en eventuele overige organisaties.

3. *Bepalen ontwikkelingsstrategie*

Onderdeel van de uitwerking omvat ook de wijze van aanbesteding en ontwikkeling van het cluster. In onderwijshuisvesting is veelal een schoolbestuur bouwheer. Omdat sprake is van meerdere functies

moeten hierover nadere afspraken worden gemaakt alsmede de wijze waarop de aanbesteding/ontwikkeling plaatsvindt (traditioneel versus innovatief/integraal).

4. *Integrale afstemming*

De toekomstvisie en het huisvestingsplan is een integraal plan voor de gehele gemeente (het gehele onderwijsveld en eventueel aanvullende functies). Dit betekent dat keuzes voor of in het ene cluster van invloed kunnen zijn voor andere clusters. Het zorgdragen voor een integrale afstemming en samenhang is dan ook belangrijk in het verdere proces. Dit betekent niet dat andere scholen of instanties de ontwikkeling van dit cluster kunnen blokkeren of traineren, maar wel dat keuzes ook gezien worden in het licht van de verdere ontwikkeling in de voorzieningenstructuur in Hattem.

De integrale afstemming en samenhang heeft ook betrekking op de vormgeving en invulling van de voorschoolse periode en de daarbij aan de orde zijnde (kinderopvang-)organisaties.

7.3. SPREIDINGSPLAN

In relatie tot de ontwikkeling van het cluster De Zaaier en Van Heemstraschool is het van belang het vraagstuk van de toekomstige voorzieningenstructuur en de spreiding en bereikbaarheid hiervan ook verder uit te werken. Voorkomen dient immers te worden dat keuzes op clusterniveau wellicht bepalend zijn voor de verdere ontwikkeling van kindcentra dan wel een blokkade hiervoor gaan vormen. Anderzijds mag dit vraagstuk ook geen aanleiding zijn voor vertraging van de noodzakelijke vernieuwing van de huisvesting van het cluster De Zaaier en Van Heemstraschool. In die zin is het van belang dat het huisvestingsplan verder uitgewerkt gaat worden wat betreft spreiding en

bereikbaarheid en locatiekeuzes. Hierin spelen onderwijskundige en stedenbouwkundige overwegingen een belangrijke rol.

7.4. ONTWIKKELING KINDCENTRA

Met de vaststelling van de toekomstvisie en het huisvestingsplan vormt de ontwikkeling van kindcentra een belangrijk uitgangspunt in het verdere lokale beleid met betrekking tot kinderen in de leeftijd van 0 tot 12 jaar. De in hoofdstuk 4 beschreven inhoudelijke visie dient verder uitgewerkt te worden. Het betreft hier een schoolbestuurlijke verantwoordelijkheid die uitgewerkt dient te worden door de directies van de betrokken scholen. Voorgesteld wordt het directieurenberaad de expliciete opdracht te geven te komen met een verdere invulling en vormgeving van de ambitie te komen tot kindcentra. Het is de ambitie te komen tot volwaardige kindcentra voor 0 – 12-jarigen waarin er goede afstemming en samenhang is tussen de voorschoolse periode en het basisonderwijs. De vormgeving hiervan moet verder uitgewerkt worden en onderzocht worden op haalbaarheid. Inhoudelijke, organisatorische en bedrijfsmatige overwegingen spelen hierin een belangrijke rol. Dit geldt voor zowel de basisscholen als de kinderopvangorganisaties.

COLOFON

Onderwerp		Toekomstvisie & Onderwijshuisvesting Gemeente Hattem
Opdrachtgever		Gemeente Hattem
Projectteam		Krijno van Vugt – M3V Inge van der Velde – Hoogland – M3V Marjolein Wiegman – M3V
Datum		september 2017
Ons kenmerk		L018-HTM-IHP-Toekomstvisie-1.5

BIJLAGEN

1. HATTEMSE ONDERWIJSHUISVESTING

Het Palet

Het Palet, een basisschool van OOOZ, is gehuisvest in een gebouw aan de Dorpsweg. Dit gebouw is in ongeveer 1920 gebouwd en sindsdien uitgebreid met een personeelsruimte. Het totale gebouw heeft een oppervlakte van 1.814m² BVO. Het schoolgebouw wordt als ruimtelijk en prettig ervaren.

Aandachtspunten van de huisvesting zijn;

- De ruimte wordt omschreven als 'optimale ruimte', soms ervaren als massaal
- Groot gebouw, ruim speelplein, grenzend aan moestuintjes
- KVO en BSO grenzen aan perceel Palet
- Gebouw niet duurzaam (hoge GWE lasten)

Sint Andreasschool

De Sint Andreasschool, een basisschool van Catent, is gevestigd aan de Spoorstraat. Het gebouw is gebouwd in 1959 en sindsdien uitgebreid met onder andere een extra vleugel met kantoorruimte en een speellokaal. Het gebouw is omme nabij de 900 m² BVO. Het gebouw wordt ervaren als 'klein en fijn'.

Aandachtspunten van de huisvesting zijn;

- Het gebouw en de inrichting zijn verouderd. Intern wordt de inrichting aangepast.
- Er is een wens voor een aula.

Van Heemstraschool

De Van Heemstraschool, een school van Cambium, is gebouwd in 1962. De school is gevestigd aan het Uilennest. Sinds vestigen hebben meerdere uitbreidingen en aanbouwingen plaats gevonden, variërend van extra lokalen tot personeelsruimte en noodlokalen. In totaal is er sprake van 1.410 m² BVO. Het gebouw voldoet niet langer aan de eisen en wensen die vanuit zowel onderwijs als huisvesting gesteld worden.

Aandachtspunten van de huisvesting zijn;

- Oud, veel niet-functionele ruimte
- Midden in het centrum biedt voordelen
- Wens: groener plein, leren en delen met elkaar

Jan Jasperschool

De Jan Jasperschool is, net als de Van Heemstraschool, een basisschool van Cambium en ligt aan De Meenthe. Het schoolgebouw is gebouwd in 1981 en heeft een oppervlakte van 1.401 m² BVO. Het gebouw is ruim en beantwoordt qua opzet aan de onderwijskundige visie van de Jan Jaspers. Zelfstandig zijn al meerdere interne vernieuwingen doorgevoerd, zoals een keuken en een groen speelplein. Wel is er de wens om meer ruimte te creëren voor ateliers, waarin kinderen verder kunnen ontwikkelen en kunnen spelen.

Aandachtspunten van de huisvesting zijn;

- Vernieuwd groen speelplein

- Wens: meer ruimte om te spelen, ateliers

De Vlonder

Gespiegeld ten opzichte van de Jan Jaspers, ligt De Vlonder, een basisschool van OOO (net zoals het Palet). Ook De Vlonder is gebouwd in 1981, maar heeft een m² BVO van 1.303. Om te voldoen aan het eigen onderwijskundig profiel, waarin gekeken wordt naar de individuele leerling en waar ook leerlingen met een achterstand volop worden betrokken, is het gebouw voorzien van een rustige uitstraling.

Aandachtspunten van de huisvesting zijn;

- Wens: flexibel in te zetten ruimtes

De Zaaier

De Zaaier, een school van Accretio, ligt aan de Dorpsweg. Het is niet bekend wanneer de locatie precies gebouwd is, maar er is wel sprake van een gebouw ouder dan 40 jaar. Er is wel e.e.a. aangebouwd sinds het eerste jaar. De school heeft 1.514 m² BVO aan oppervlakte.

Aandachtspunten van de huisvesting zijn;

- Oud, maar lekker ruim

